

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจทัศนอาชรรรมชาติภายใต้ กรอบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เมื่อศึกษาถึง ประวัติความเป็นมาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน(AEC)และความร่วมมือกันภายใต้กรอบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในเรื่องกิจการท่องเที่ยว ความหมาย วัตถุประสงค์ ประเภท แนวคิด ทฤษฎี และนโยบายของรัฐ เกี่ยวกับการทัศนอาชรรรมชาติ อีกทั้งความเข้าใจในความหมายของธุรกิจทัศนอาชรรรมชาติ ผู้เกี่ยวข้องในธุรกิจทัศนอาชรรรมชาติ ตลอดจนคุณสมบัติ สิทธิและหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจทัศนอาชรรรมชาติ มาแล้วนั้น

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกอบธุรกิจทัศนอาชรรรมชาติมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจทัศนอาชรรรมชาติในประเทศไทยรวมทั้งจำเป็นต้องศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจทัศนอาชรรรมชาติภายใต้กรอบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยจะกล่าวเป็นลำดับ ดังนี้

3.1 มาตรการเกี่ยวกับธุรกิจทัศนอาชรรรมชาติ ตามกฎหมายไทย

มาตรการทางกฎหมายถือเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นสิ่งควบคุมการประกอบธุรกิจทัศนอาชรรรมชาติให้อยู่ในกรอบของกฎหมาย ไม่ให้ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น จะขอกว่า ดังนี้

3.1.1 ผู้มีสิทธิประกอบธุรกิจ

ในประเทศไทยผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวทุกแห่งที่มีสิทธิประกอบธุรกิจนำเที่ยวได้จะต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยวที่ถูกต้องกฎหมาย และปฏิบัติตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 ภายใต้การควบคุมและกำกับของสำนักทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ กรมการท่องเที่ยวกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อควบคุมการให้บริการของบริษัทนำเที่ยวเป็นไปตามกฎหมาย และให้ความคุ้มครองแก่นักท่องเที่ยวที่ใช้บริการของบริษัทนำเที่ยว หากมีการฝ่าฝืนประกอบธุรกิจโดยไม่ได้รับอนุญาต ย่อมมีความผิดตาม พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 มาตรา 80 สำหรับผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวในประเทศไทยอาจเป็น

บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้¹

หากเป็นอาชีพมัคคุเทศก์ ก็ต้องอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 กล่าวคือ ผู้ที่มีสิทธิขอใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ได้ จะต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย และผ่านการอบรมหลักสูตรมัคคุเทศก์ ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมและกำกับของสำนักทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา หากมีการฝ่าฝืนประกอบธุรกิจมัคคุเทศก์โดยไม่ได้รับอนุญาต ย่อมมีความผิดตาม มาตรา 86 แห่งพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551

แต่สำหรับคนต่างด้าว ที่จะมาประกอบธุรกิจนำเที่ยวในประเทศไทย นอกจากจะต้องอยู่ภายใต้บังคับของ พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 แล้วยังต้องอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ด้วย กล่าวคือ คนต่างด้าวที่จะมาประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้ต้องเข้าร่วมทุนกับคนไทย จะประกอบธุรกิจเองโดยไม่ร่วมทุนไม่ได้ โดยมีสัดส่วนการถือหุ้นไม่เกินกึ่งหนึ่งของทุนในนิติบุคคลนั้น² และในบัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 ถ้าเป็นอาชีพมัคคุเทศก์และงานจัดการนำเที่ยวเป็นอาชีพ ที่สงวนไว้ให้เฉพาะคนไทย ต้องห้ามไม่ให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจ และหากมีการฝ่าฝืนประกอบธุรกิจท่องเที่ยวหรือมัคคุเทศก์โดยไม่ได้รับอนุญาต ย่อมมีความผิดตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 มาตรา 80 และมาตรา 86 เช่นเดียวกัน

3.1.2 ผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแล

พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 ให้มีคณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ซึ่งประกอบด้วยปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงแรงงาน ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ผู้บังคับการตำรวจท่องเที่ยว ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ³

ซึ่งกรรมการเหล่านี้มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 12 คือกำหนดแผนงานและมาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริม พัฒนา และกำกับดูแลธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้ ออกระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรฐานการประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ของมัคคุเทศก์และผู้นำเที่ยวที่จะพึงปฏิบัติต่อ

¹ พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 มาตรา 16 มาตรา 17

² พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 มาตรา 4

³ พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 มาตรา 7

นักท่องเที่ยว และความรับผิดชอบที่มีต่อนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว ตลอดจน ค่าตอบแทนหรือความคุ้มครองที่มัคคุเทศก์และผู้นำเที่ยวจะพึงได้รับจากผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราการจ่ายเงินชดเชยให้แก่นักท่องเที่ยวซึ่งได้รับความเสียหายจากผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวตามมาตรา 41 เป็นต้น⁴

หน่วยงานภาครัฐมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแล ธุรกิจที่สนาจรธรรมชาติ เนื่องจากอาศัย อำนาจตามกฎหมายที่ออกโดยพระราชบัญญัติ ในขณะที่หน่วยงานของเอกชนไม่มีอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายที่จะไปบังคับกับผู้ประกอบการได้ ส่วนใหญ่หน่วยงานของเอกชนเป็นเพียงการขอ ความร่วมมือเท่านั้น ซึ่งหน่วยงานภาครัฐ คือ สำนักทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ เป็น หน่วยงานที่อยู่ในความดูแลของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จัดเป็นส่วน ราชการระดับกรมสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มาตรา 5 หมวด 5 ตั้งแต่วันที่ 3 ตุลาคม 2545

มีอำนาจหน้าที่ ดำเนินการเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตต่ออายุใบอนุญาต สังกัดหรือเพิก ถอนใบอนุญาตการรับชำระค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ รวมทั้งการวาง หลักประกันของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว และการออกใบอนุญาตอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจนำเที่ยว และมัคคุเทศก์ ดำเนินการจัดทำ เก็บรักษา บันทึกและติดตามแก้ไขข้อมูลและประวัติของธุรกิจนำ เที่ยวและมัคคุเทศก์ ประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การประกอบ ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์เป็น ไปตามที่กฎหมายกำหนด ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของ คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ และคณะกรรมการที่คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยว และมัคคุเทศก์แต่งตั้ง⁵

ซึ่งกล่าวได้ว่า สำนักทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ เป็นหน่วยงานหลักในการออก ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

3.1.3 การขนส่ง

กฎหมายที่เกี่ยวกับการขนส่งคนโดยสารภายในประเทศ มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ ขนส่งทางบก พ.ศ.2522 “ และในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 เอกเทศสัญญา ลักษณะ 8 รับขน ตั้งแต่ มาตรา 608 – 639 แต่สำหรับการขนส่งคนโดยสารระหว่างประเทศ

⁴ พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 มาตรา 12

⁵ กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เข้าถึงได้จาก <http://www.tourism.go.th>

⁶ พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 4

ประเทศไทยไม่มีกฎหมายเช่นนี้โดยเฉพาะเจาะจง⁷ จึงต้องนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ 8 รับขน มาใช้บังคับโดยอนุโลม

3.1.4 คนเข้าเมือง

กฎหมายที่เกี่ยวกับคนเข้าเมือง มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ซึ่งบุคคลที่ต้องอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ คือ คนต่างด้าว กล่าวคือ บุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทย และ คนโดยสาร กล่าวคือ ผู้ซึ่งเดินทางโดยยานพาหนะ ซึ่งหมายความรวมถึงคนไทยด้วย⁸ โดย บุคคลดังกล่าวต้องแสดงหนังสือเดินทางแก่เจ้าหน้าที่และผ่านพิธีการตรวจคนเข้าเมือง

3.1.5 กองทุนคุ้มครองธุรกิจทัศนางธรรมชาติ

มีจัดตั้งกองทุนขึ้น เรียกว่า “กองทุนคุ้มครองธุรกิจนำเที่ยว” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเงินทดรองจ่ายให้แก่นักท่องเที่ยวซึ่งได้รับความเสียหายจากการที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงเกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยว หรือตามที่ได้โฆษณาหรือรับรองไว้กับนักท่องเที่ยว¹⁰ ซึ่งองค์ประกอบของกองทุนนั้น ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินจากหลายประเภท กฎหมายกำหนดให้เป็นของสำนักงานเพื่อใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของกองทุน โดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเพื่อเป็นรายได้ของแผ่นดิน¹¹

ประเภทของเงินประกัน ได้แก่ เงินสด หนังสือค้ำประกันของธนาคาร¹² เป็นต้น

ผู้ประกอบการท่องเที่ยว เฉพาะพื้นที่ วางหลักประกัน 10,000 บาท

ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในประเทศ(Inbound) วางหลักประกัน 100,000 บาท

ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวต่างประเทศ(Outbound) วางหลักประกัน 200,000 บาท¹³

สำหรับหลักเกณฑ์ในการชดเชย เมื่อปรากฏผลจากการสอบหาข้อเท็จจริงตามมาตรา 40 ว่านักท่องเที่ยวได้รับความเสียหายจากผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวให้นายทะเบียนสั่งจ่ายเงินจากกองทุนเพื่อชดเชยความเสียหายนั้นไปก่อน และแจ้งให้ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวนั้นส่งคืนเงินชดเชยกองทุนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง โดยหากผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวผู้ใดไม่ส่งเงินชดเชย

⁷ ศศิธร อนุพงษ์กุลกิจ. (2550). กฎหมายรับขนคนโดยสารทางถนนระหว่างประเทศ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 91.

⁸ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 4

⁹ พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 มาตรา 4

¹⁰ พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 มาตรา 69

¹¹ พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 มาตรา 70

¹² พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 มาตรา 18

¹³ สำนักการทะเบียน ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ กรมการท่องเที่ยว เข้าถึงได้จาก <http://www.tourismcentre.go.th>

กองทุนภายในกำหนด ให้นายทะเบียนหักเงินจำนวนจากหลักประกันที่วางไว้ตามมาตรา 18 ส่งคืนกองทุน¹⁴

3.2 มาตรการเกี่ยวกับธุรกิจที่สนาจรธรรมชาติตามกฎหมายของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ในกรอบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาข้อตกลงระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกในอาเซียนว่ามีข้อตกลงอะไรบ้าง หากมีการตกลงกันแล้ว มีการออกกฎหมายอนุวัติการและให้สัตยาบัน เพื่อให้ข้อตกลงนั้นมีผลแล้วหรือไม่ ข้อตกลงดังกล่าว มีดังนี้

3.2.1 ข้อตกลงการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint : AEC)¹⁵

สำหรับข้อตกลงนี้เป็นเสาหลักการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community หรือ AEC)ภายในปี พ.ศ. 2558 เพื่อให้อาเซียนมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือ อย่างเสรี และเงินทุนที่เสรีขึ้น ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ.2550 อาเซียนได้จัดทำพิมพ์เขียวเพื่อจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) เป็นแผนบูรณาการงานด้านเศรษฐกิจให้เห็นภาพรวมในการมุ่งไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน(AEC) ซึ่งประกอบด้วยแผนงานเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ พร้อมกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนในการดำเนินการตามมาตรการต่างๆ จนบรรลุเป้าหมายในปี พ.ศ. 2558 รวมทั้งการให้ความยืดหยุ่นตามที่ประเทศสมาชิกได้ตกลงกันล่วงหน้าเพื่อสร้างพันธมิตรยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน โดยอาเซียนได้กำหนดยุทธศาสตร์การก้าวไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่สำคัญดังนี้

- 1)การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน
 - 2)การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง
 - 3)การเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน และ
 - 4)การเป็นภูมิภาคที่มีการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก
- โดยมีรายละเอียดแยกตามหัวข้อดังนี้

- 1) การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน

¹⁴ พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 มาตรา 41

¹⁵ ASEAN Economic Community Blueprint : AEC (2007)

การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน เป็นยุทธศาสตร์สำคัญของการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งจะทำให้อาเซียนมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น โดยอาเซียนได้กำหนดกลไกและมาตรการใหม่ ๆ ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินมาตรการด้านเศรษฐกิจที่มีอยู่แล้ว เร่งรัดการรวมกลุ่มเศรษฐกิจในสาขาที่มีความสำคัญลำดับแรก อำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายบุคคล แรงงานฝีมือ และผู้เชี่ยวชาญ และเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกสถาบันในอาเซียน

การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกันของอาเซียน มี 5 องค์ประกอบหลัก คือ

- 1) การเคลื่อนย้ายสินค้าเสรี
- 2) การเคลื่อนย้ายบริการเสรี
- 3) การเคลื่อนย้ายการลงทุนเสรี
- 4) การเคลื่อนย้ายเงินทุนเสรีขึ้น
- 5) การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี

ทั้งนี้ อาเซียนได้กำหนด 12 สาขาอุตสาหกรรมสำคัญลำดับแรกอยู่ภายใต้ตลาดและฐานการผลิตเดียวกันของอาเซียน ได้แก่ เกษตร ประมง ผลิตภัณฑ์ยาง ผลิตภัณฑ์ไม้ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ การขนส่งทางอากาศ สุขภาพ E-ASEAN ท่องเที่ยว และ โลจิสติกส์ รวมทั้งความร่วมมือในสาขาอาหาร เกษตรและป่าไม้

การเป็นตลาดสินค้าและบริการเดียวจะช่วยสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายการผลิตในภูมิภาค และเสริมสร้างศักยภาพของอาเซียนในการเป็นศูนย์กลางการผลิตของโลก และเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานโลก โดยประเทศสมาชิกได้ร่วมกันดำเนินมาตรการต่าง ๆ ที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถแข่งขันของอาเซียน ได้แก่ยกเลิกภาษีศุลกากรให้หมดไป ทขอยยกเลิกอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี ปรับปรุงระบบพิธีการด้านศุลกากรให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและง่ายขึ้น ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนธุรกรรม เคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี นักลงทุนอาเซียนสามารถลงทุนได้อย่างเสรีในสาขาอุตสาหกรรมและบริการที่ประเทศสมาชิกอาเซียนเปิดให้ เป็นต้น

2) การเป็นภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขัน

เป้าหมายสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน คือ การสร้างภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขันสูง มีความเจริญรุ่งเรือง และมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

ภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขันมี 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) นโยบายการแข่งขัน 2) การคุ้มครองผู้บริโภค 3) สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (IPR) 4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 5) มาตรการด้านภาษี 6) พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ประเทศสมาชิกอาเซียนมีข้อผูกพันที่จะนำกฎหมายและนโยบายการแข่งขันมาบังคับใช้ภายในประเทศ เพื่อทำให้เกิดการแข่งขันที่เท่าเทียมกันและสร้างวัฒนธรรมการแข่งขันของภาค

ธุรกิจที่เป็นธรรม นำไปสู่การเสริมสร้างการขยายตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาคในระยะยาว

3) การเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน

การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน มี 2 องค์ประกอบ คือ 1) การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) 2) ความริเริ่มในการรวมกลุ่มของอาเซียน (Initiatives for ASEAN Integration: IAI) ความริเริ่มดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดช่องว่างการพัฒนา ทั้งในระดับ SME และเสริมสร้างการรวมกลุ่มของกัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม ให้สามารถดำเนินการตามพันธกรณีและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน รวมทั้งเพื่อให้ประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

4) การเป็นภูมิภาคที่มีการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก

อาเซียนอยู่ในท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่มีการเชื่อมต่อระหว่างกันและมีเครือข่ายกับโลกสูง โดยมีตลาดที่พึ่งพากันและอุตสาหกรรมระดับโลก ดังนั้น เพื่อให้ภาคธุรกิจของอาเซียนสามารถแข่งขันได้ในตลาดระหว่างประเทศ ทำให้อาเซียนมีพลวัตเพิ่มขึ้นและเป็นผู้ผลิตของโลก รวมทั้งทำให้ตลาดภายในยังคงรักษาความน่าดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ อาเซียนจึงต้องมองออกไปนอกภูมิภาค

อาเซียนบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก โดยดำเนิน 2 มาตรการคือ 1) การจัดทำเขตการค้าเสรี (FTA) และความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจอย่างใกล้ชิด (CEP) กับประเทศนอกอาเซียน 2) การมีส่วนร่วมในเครือข่ายห่วงโซ่อุปทานโลก¹⁶

โดยข้อตกลงดังกล่าว ให้อาเซียนรวมถึงเรื่อง การประกอบธุรกิจที่สนาจรธรรมชาติด้วย โดยความตกลงนี้ครอบคลุมทุกประเทศสมาชิกในอาเซียน(ปัจจุบันมีสมาชิก รวมทั้งหมด 10 ประเทศ) แต่ในทางกฎหมายระหว่างประเทศ ข้อตกลงยังไม่มีผลใช้บังคับ โดยจะมีผลใช้บังคับ ในปี พ.ศ. 2558 จึงต้องแก้กฎหมายภายในให้สอดคล้องกับพันธกรณีนี้ (ให้เสรีสำหรับประเทศในอาเซียนแต่ยังหวงกัน ไม่เสรีสำหรับประเทศนอกอาเซียนอยู่)

3.2.2 ข้อตกลงการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN TOURISM AGREEMENT:ATA)

ข้อตกลงดังกล่าวมีสาระสำคัญ คือ มุ่งเน้นความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกของการเดินทางท่องเที่ยวมายังอาเซียนและการท่องเที่ยวภายในภูมิภาค ส่งเสริมความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและการแข่งขันรวมทั้ง เพื่อลด/ขจัดข้อจำกัดทางการค้าของการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการระหว่างประเทศสมาชิก เพื่อยกระดับการพัฒนาและส่งเสริมอาเซียนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานระดับโลก เพื่อ

¹⁶ ไทย เออีซี เข้าถึงได้จาก <http://www.thai-aec.com/>

เสริมสร้างความช่วยเหลือร่วมกันในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ความร่วมมือกันในการพัฒนา ยกระดับและเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวและบริการในอาเซียน อีกทั้งเพื่อสร้าง ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ทั้ง ภาครัฐและเอกชนหันมามีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว การเดินทางท่องเที่ยวภายในภูมิภาคและการลงทุนในภาคธุรกิจท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆให้มากขึ้น¹⁷

โดยข้อตกลงดังกล่าวมีเป้าหมายให้เกิดการเตรียมความพร้อมในการเปิดเสรีภาคธุรกิจ บริการท่องเที่ยวระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งการเตรียมความพร้อมส่วนหนึ่งภายใต้การเปิด เสรีนั้น จำเป็นต้องมีการยกระดับสมรรถนะแรงงานและสร้างมาตรฐานเดียวกันในระดับภูมิภาค จน ทำให้เกิดข้อตกลงยอมรับร่วมกันในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement on Tourism Professionals :MRA) ในเวลาต่อมา¹⁸

3.2.3 ความตกลงยอมรับร่วมกันในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement on Tourism Professionals: MRA)

คือ ความตกลงการยอมรับคุณสมบัตินักวิชาชีพการท่องเที่ยว โดยมีคณะกรรมการ รับรองคุณวุฒิวิชาชีพการท่องเที่ยวแห่งชาติ และคณะกรรมการวิชาชีพการท่องเที่ยวแห่งชาติหรือ หน่วยงานที่เท่าเทียมกันทำหน้าที่กำกับว่าผู้นั้น ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในมาตรฐาน สมรรถนะร่วมสำหรับนักวิชาชีพด้านการท่องเที่ยวอาเซียน โดยมีเนื้อหาและวัตถุประสงค์ ดังนี้

เนื้อหา

- 1) การจัดทำมาตรฐานสมรรถนะบุคลากรของอาเซียน
- 2) การจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมตามสมรรถนะ
- 3) การจัดตั้งองค์กรฝึกอบรมและองค์กรรับรองมาตรฐานวิชาชีพด้านการท่องเที่ยว
- 4) การจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาบุคลากรท่องเที่ยวระดับชาติ
- 5) การขึ้นทะเบียนบุคลากรที่ได้รับการรับรองทั้งระดับชาติและระดับอาเซียน
- 6) การแจ้งตำแหน่งด้านการท่องเที่ยวที่ว่าง

วัตถุประสงค์

¹⁷ วิทยาลัยนวัตกรรม(CITU) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2553). รายงานฉบับสมบูรณ์ “โครงการจัดทำแผนพัฒนา บริการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปิดเสรีบริการท่องเที่ยว”. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์หน้า 23.

¹⁸ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2553). รายงานฉบับสมบูรณ์(Final Report) โครงการศึกษากรอบ ความร่วมมือพัฒนาศักยภาพกำลังแรงงานไทย ใน 32 ตำแหน่งงาน ภายใต้ข้อตกลงอาเซียน. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. หน้า 75.

- 1) เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายบุคลากรด้านการท่องเที่ยวภายในอาเซียน โดยมีการรับรองคุณสมบัติหรือสมรรถนะวิชาชีพด้านการ
- 2) เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการศึกษาที่มุ่งเน้นศักยภาพและการฝึกอบรมสำหรับบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเพื่อให้ได้การยอมรับในระดับสากล
- 3) เพื่อเปิดโอกาสให้มีความร่วมมือและการพัฒนาศักยภาพของวิชาชีพด้านการท่องเที่ยวในประเทศสมาชิกอาเซียน

สาระสำคัญของ MRA ของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน กำหนดให้ประเทศสมาชิกพิจารณาสมรรถนะของบุคลากรในตำแหน่งต่างๆ โดยใช้คุณสมบัติ การศึกษา การฝึกอบรม และ/หรือประสบการณ์ในการทำงาน เป็นเกณฑ์พื้นฐานในการรับรองมาตรฐานของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน โดยมีคณะกรรมการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพการท่องเที่ยวและคณะกรรมการวิชาชีพการท่องเที่ยวแห่งชาติหรือหน่วยงานที่เท่าเทียมกันทำหน้าที่กำกับว่าผู้นั้นได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในมาตรฐานสมรรถนะร่วมสำหรับนักวิชาชีพการท่องเที่ยวอาเซียน ทั้งนี้ ผู้ผ่านการรับรองคุณสมบัติและได้รับใบรับรองมาตรฐานวิชาชีพดังกล่าวมีสิทธิในการเดินทางไปทำงานใน ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ แต่ยังคงปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องของประเทศที่เข้าไปทำงานด้วย¹⁹

ข้อตกลง MRA จะช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบวิชาชีพในประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถมีโอกาสไปทำงานในประเทศอื่นๆ ภายในกลุ่มอาเซียนที่ได้ผลตอบแทนมากกว่าได้ง่ายขึ้น เพราะ MRA นั้นได้ช่วยลดขั้นตอนการและรับรองวุฒิการศึกษาหรือความรู้ทางวิชาชีพนั้นๆ ให้แล้ว ส่วนประโยชน์ที่จะตกอยู่กับประชาชนธรรมดาทั่วไป คือ โอกาสที่เพิ่มมากขึ้นในการได้รับบริการจากนักวิชาชีพที่มีความสามารถจากชาติอาเซียนอื่นๆ ที่อาจจะเข้ามาทำงานในประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยไม่ต้องเสียค่าเดินทางไกลๆ เพื่อขอรับบริการ²⁰

สำหรับธุรกิจนำเที่ยว(ไม่รวมถึงมัคคุเทศก์) ที่อยู่ในข้อตกลงนี้ มี 2 แผนก 32 สาขาวิชาชีพ²¹

จากความพยายามของคณะทำงานพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน(ASEAN Tourism Task Force on Manpower Development) ที่มีประเทศอินโดนีเซียเป็นประธาน ทำให้สามารถนำความตกลง MRA ไปขยายผล จนนำไปสู่การจัดทำมาตรฐานสมรรถนะของบุคลากรใน

¹⁹ สถาบันพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวแห่งชาติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เข้าถึงได้จาก

<http://secretary.mots.go.th>

²⁰ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. *อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 18.*

²¹ คู่มือ 32 สาขาอาชีพท่องเที่ยว ในภาคผนวก ข

32 ตำแหน่ง ครอบคลุมสรรณนะได้ทั้งสิ้น 242 ประการผลจากการรับฟังความคิดเห็นเป็นที่แน่ชัดว่าโครงการจัดทำมาตรฐานสรรณนะจะเป็นโครงการที่มีความสำคัญต่อการเคลื่อนย้ายบุคลากรระหว่างประเทศเป็นอย่างมาก

การดำเนินโครงการนี้เต็มไปด้วยความท้าทายในการปฏิบัติ การแปลงความตกลงเป็นมาตรฐานสรรณนะที่สามารถนำไปใช้ได้จริง และได้รับการรับรองจากหน่วยงานในระดับชาติของประเทศต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงท่องเที่ยว จากนั้นยังต้องได้รับการรับรองในระดับภูมิภาค เป็นกระบวนการที่อาจใช้เวลายาวนานหลายปี การมีมาตรฐานร่วมกันในบางสาขาอาชีพ เช่น งานด้านการครัว ช่วยให้เกิดความสะดวกในการเคลื่อนย้ายบุคลากรระหว่างประเทศได้อย่างชัดเจน ประกอบกับการที่หลายประเทศได้เริ่มเล็งเห็นถึงผลกระทบของการเคลื่อนย้ายบุคลากรเสรีต่อแรงงานภายในประเทศ และให้ความสำคัญต่อการปกป้องผลประโยชน์ของชาติมากขึ้น การใช้ความตกลงยอมรับร่วม (MRA) ในสาขาผู้ประกอบการวิชาชีพท่องเที่ยวจะเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมไม่ให้มีการไหลเข้าของแรงงานไร้ฝีมือมากเกินไป และประเทศต่างๆยังสามารถใช้กฎหมายและกฎเกณฑ์ภายในประเทศในการพิจารณาออกใบอนุญาตในการทำงาน(Work Permit) ได้เช่นเดิม

ประเทศสมาชิกอาเซียนมีการลงนาม ข้อตกลงนี้แล้ว เมื่อปี พ.ศ. 2552 คือ บรูไน คามพูชา ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม และประเทศไทย เป็นประเทศสุดท้าย โดยผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 190 และพินิจลงนามไป เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555²²

²³ ส่งผลให้แต่ละประเทศต้องดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องภายใน 180 วัน การเตรียมการรองรับด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (Foreign Tourism Professional) จำเป็นต้องมีการกำหนดคุณสมบัติในแต่ละตำแหน่งงานให้มีมาตรฐานเดียวกัน และต้องมีหน่วยงานในระดับชาติที่รับผิดชอบดำเนินงานตาม MRA เพื่อดูแล กำกับ ประเมิน รับรองและลงทะเบียน ตลอดจนมีหน่วยกำกับระดับภูมิภาค ดังนั้นในข้อตกลง MRA ของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียนจึงกำหนด โครงสร้างภายในของประเทศสมาชิกที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการรับรองสรรณนะและมาตรฐานวิชาชีพท่องเที่ยวได้จัดตั้งและปฏิบัติงานได้ ทั้งนี้ตามข้อตกลงร่วมว่าด้วยการยอมรับคุณสมบัติบุคลากรวิชาชีพด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN MRA) กำหนดให้มีคณะกรรมการ 3 ชุดคือ

²² เข้าถึงได้จาก <http://www.asean.org/>

²³ วิธาน เจริญผล. (2554).ไทยลงนาม MRA วิชาชีพท่องเที่ยว เพื่อเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานท่องเที่ยวใน AEC.

3.2.3.1 คณะกรรมการวิชาชีพการท่องเที่ยวแห่งชาติ (National Tourism Professional Board : NTPB)

เป็นคณะกรรมการระดับชาติที่ประเทศสมาชิกแต่ละประเทศในกลุ่มอาเซียนจัดตั้งขึ้น โดยประกอบด้วยผู้แทนจากรัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องในธุรกิจท่องเที่ยว โดยคณะกรรมการชุดนี้มีทำหน้าที่ดังนี้

1) สร้างเสริมความรู้ความเข้าใจและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ MRA ให้แก่ผู้เกี่ยวข้องในประเทศ

2) พัฒนา กำกับ ติดตามผลการยกระดับสมรรถนะบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวตามที่กำหนดไว้ในสมรรถนะขั้นพื้นฐานของบุคลากรที่ประกอบวิชาชีพท่องเที่ยว ASEAN Common Competency Standards for Tourism Professionals (ACCSTP)²⁴ และ Common ASEAN Tourism Curriculum (CATC)

3) อำนวยความสะดวกให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบ หลักเกณฑ์ กระบวนการพิจารณา จัดทำคู่มือและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อตกลง MRA ของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน

4) รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการระดับชาติแก่องค์กรท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ASEAN National Tourism Organizations: ASEAN NTOs) ซึ่งเป็นองค์กรที่ประกอบด้วยตัวแทนจากรัฐบาลประเทศต่างๆ ในอาเซียน ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบภาคท่องเที่ยวของประเทศสมาชิกอาเซียน

5) สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่จำเป็นต่อการดำเนินการตามข้อตกลง MRA ของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน

6) อำนวยความสะดวกให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practices) ในการพัฒนาภาคท่องเที่ยวโดยมีความมุ่งหวังในการปรับให้สอดคล้องกันและเป็นไปในแนวทางเดียวกับมาตรฐานและหลักสูตรของวิชาชีพท่องเที่ยวในระดับภูมิภาค และ/หรือระหว่างประเทศ

7) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจาก ASEAN NTOs ในอนาคต

3.2.3.2 คณะกรรมการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพการท่องเที่ยวแห่งชาติ (Tourism Professional Certification Board : TPCB)

เป็นคณะกรรมการที่ประเทศสมาชิกแต่ละประเทศในกลุ่มอาเซียนจะต้องจัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ดังนี้

²⁴ มาตรฐาน ACCSTP สำหรับการท่องเที่ยวในภาคผนวก

1) ทำหน้าที่ประเมินคุณสมบัติและ/หรือสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพท่องเที่ยวตามที่กำหนดไว้ใน ACCSTP

2) ออกใบรับรองให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพท่องเที่ยวที่มีคุณสมบัติและ/หรือสมรรถนะผ่านเกณฑ์มาตรฐานตาม ACCSTP

3) พัฒนาและดูแลระบบฐานข้อมูล (Web-based) การขึ้นทะเบียนผู้ได้รับใบรับรองมาตรฐานวิชาชีพแห่งอาเซียนและฐานข้อมูลตำแหน่งว่างในสาขาบริการท่องเที่ยว(ASEAN Tourism Professional Registration System: ATPRS)

4) ทำหน้าที่แจ้งต่อคณะกรรมการบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTPB) เกี่ยวกับข้อมูล

ทะเบียนการยกเลิกใบรับรองแก่บุคลากรที่เคยมีคุณสมบัติผ่านการรับรองมาตรฐานวิชาชีพท่องเที่ยว แต่ละเมื่กระเป็ยปฏิบัติเชิงเทคนิคในวิชาชีพหรือจรรยาบรรณมาตรฐานของวิชาชีพ

3.2.3.3 คณะกรรมการติดตามตรวจสอบวิชาชีพการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Professional Monitoring Committee : ATPMC

จัดตั้งขึ้นตามมาตราที่ 5 (3) ของความตกลงยอมรับร่วม (MRA) เป็นคณะกรรมการระดับอาเซียนที่ประกอบด้วยผู้แทนจาก ASEAN NTOs²⁵ และ NTPBs²⁶ โดยคณะกรรมการชุดนี้มีทำหน้าที่ ดังนี้

1) สร้างเสริมความรู้ความเข้าใจและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ MRA ให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

2) ส่งเสริม พัฒนา กำกับ ติดตามผลการยกระดับสมรรถนะบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวตามที่กำหนดไว้ในสมรรถนะขั้นพื้นฐานของบุคลากรที่ประกอบวิชาชีพท่องเที่ยว ASEAN Common Competency Standards for Tourism Professionals (ACCSTP) และ Common ASEAN Tourism Curriculum (CATC)²⁷

3) ทำหน้าที่แจ้งต่อคณะกรรมการรับรองมาตรฐานวิชาชีพท่องเที่ยว(The Tourism

²⁵ องค์กรที่ประกอบด้วยตัวแทนจากรัฐบาลประเทศต่างๆ ในอาเซียน ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบภาคท่องเที่ยวของประเทศสมาชิกอาเซียน

²⁶ National Tourism Professional Boards : NTPBs

²⁷ หลักสูตรสำหรับบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวที่ได้รับความเห็นชอบร่วมกันระหว่างรัฐมนตรีการท่องเที่ยวอาเซียน จะถูกจัดทำขึ้นสำหรับธุรกิจสำคัญ 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มธุรกิจโรงแรม (Hotel Services) และกลุ่มธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว (Travel Services) โดยจะครอบคลุมทั้งหมด 32 ตำแหน่งงาน ใน 6 สาขา

Professional Certification Board: TPCB) ของประเทศสมาชิกอาเซียนเมื่อได้รับข้อมูลการยกเลิกใบรับรองแก่บุคลากรที่เคยมีคุณสมบัติผ่านการรับรองมาตรฐานวิชาชีพท่องเที่ยวแต่ละเมดิคระเบียปฏิบัติเชิงเทคนิคในวิชาชีพหรือมาตรฐานของวิชาชีพ²⁸

4) อำนวยความสะดวกให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบ หลักเกณฑ์ กระบวนการพิจารณา จัดทำคู่มือ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อตกลง MRA ของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน

5) รายงานผลการดำเนินงานของ ATPMC ต่อ ASEAN NTOs

6) สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่จำเป็นต่อการดำเนินการตามข้อตกลง MRA ของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน

7) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจาก ASEAN NTOs ในอนาคต

²⁹ ทั้งนี้ ข้อตกลง MRA นี้ จะมีผลใช้บังคับเมื่อประเทศสมาชิกอาเซียนได้ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการ TPCB และ NTPs และแจ้งแก่เลขาธิการอาเซียนภายใน 180 วันนับจากวันที่ประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศลงนามในข้อตกลงนี้ อีกทั้งการออกกฎหมายภายในเพื่อกำหนดสิทธิของผู้ประกอบธุรกิจที่สนใจจากประเทศอาเซียน และลงนามให้สัตยาบันเพื่อให้ข้อตกลงนี้มีผลบังคับใช้ ในกรณีที่ประเทศสมาชิกใดยังไม่สามารถจัดตั้งคณะกรรมการ TPCB และ NTPs ภายใน 180 วันหลังจากวันลงนามในข้อตกลง ให้ข้อตกลงนี้มีผลบังคับใช้เมื่อประเทศดังกล่าวแจ้งผลการจัดตั้ง คณะกรรมการ TPCB และ NTPs ภายในประเทศนั้น อย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษรแก่เลขาธิการอาเซียนอย่างเป็นทางการอาเซียน³⁰ สำหรับประเทศไทยได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการ 2 ชุดแรกเรียบร้อยแล้ว ในขณะที่คณะกรรมการชุดที่ 3 เป็นคณะกรรมการในระดับอาเซียนที่ทุกประเทศจะต้องร่วมจัดตั้ง³¹

3.3 หน่วยงานที่ควบคุม กำกับ ดูแล ธุรกิจที่สนใจจากประเทศไทยในประเทศและต่างประเทศ

มีหน่วยงานที่ควบคุม กำกับ ดูแล ธุรกิจที่สนใจจากประเทศไทยทั้งของรัฐและเอกชน จากในและต่างประเทศ มากมายหลายหน่วยงาน จะขอกล่าวพอสังเขป ดังนี้

3.3.1 หน่วยงานในประเทศ

²⁸ แจ้งว่าบุคคลใดจะ ไม่ได้รับการรับรองจากประเทศสมาชิกอาเซียนอีกต่อไป

²⁹ ASEAN Mutual Recognition Arrangement: MRA (2009) Article 9

³⁰ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. *อ้างแล้ว* เจริญธรรมที่ 18.

³¹ วิธาน เจริญผล. (2554). *ไทยลงนาม MRA วิชาชีพท่องเที่ยว เพื่อเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานท่องเที่ยวใน AEC.*

เป็นหน่วยงานที่มีสถานที่ทำการอยู่ภายในประเทศ ทั้งที่เป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชนและหน่วยงานของเอกชน

3.3.1.1 หน่วยงานของรัฐ

หน่วยงานของรัฐ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และหน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่ มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแล ธุรกิจที่สนาจรธรรมชาติ เนื่องจากอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่ออกโดยพระราชบัญญัติ ในขณะที่หน่วยงานของเอกชนส่วนใหญ่ไม่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่จะไปบังคับกับผู้ประกอบธุรกิจได้ เป็นเพียงการขอความร่วมมือเท่านั้น หน่วยงานของรัฐ มีหน้าที่รับผิดชอบให้บริการสาธารณะทางปกครองซึ่งเป็นภารกิจหลักของรัฐ ให้บริการเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งกำไร ใช้งบประมาณแผ่นดิน ใช้อำนาจฝ่ายเดียวของรัฐเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรม บุคลากรมีสถานะเป็นข้าราชการและรัฐต้องรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวในการกระทำของหน่วยงาน³² หน่วยงานของรัฐที่ควบคุม กำกับ ดูแล ธุรกิจที่สนาจรธรรมชาติ มีดังนี้

3.3.1.1.1 สำนักทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

มีหน้าที่ในการออกใบอนุญาตให้กับผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ตลอดจนอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์³³

3.3.1.1.2 กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

มีหน้าที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท ในการประกอบธุรกิจที่สนาจรธรรมชาติ ของผู้ประกอบการที่เป็นคนไทย และ การออกหนังสือรับรองและใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ในประเทศไทย³⁴

3.3.1.1.3 สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กระทรวงมหาดไทย

มีอำนาจหน้าที่ อำนาจการด้านยุทธศาสตร์ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติในการวางแผน ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ และเสนอแนะการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและหน่วยงานในสังกัด ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาทั่วราชอาณาจักร ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือ

³² กรมที่ดิน เข้าถึงได้จาก <http://www.dol.go.th>

³³ กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. *อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 5*

³⁴ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เข้าถึงได้จาก <http://www.dbd.go.th/>

ได้รับมอบหมาย

มีพันธกิจ ตรวจสอบการออกวีซ่าและยานพาหนะทุกประเภทที่ผ่านเข้า-ออก ราชอาณาจักร บริการคนเข้าเมืองตามนโยบายของรัฐด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว การค้า การลงทุน และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ตรวจสอบและดูแลคนเข้าเมืองที่พักอาศัย อยู่ใน ราชอาณาจักร ป้องกันปราบปรามการกระทำผิดของคนเข้าเมือง รวมทั้งอาชญากรรมข้ามชาติใน รูปแบบต่างๆ โดยมีนโยบายรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอีกด้วย³⁵

3.3.1.1.4 กรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ

ให้บริการด้านหนังสือเดินทางของคนไทย และ ของคนต่างด้าวที่มีถิ่นถาวรใน ประเทศไทยหรือบุคคลไร้สัญชาติที่พำนักในประเทศไทย เป็นต้น³⁶

3.3.1.2 รัฐวิสาหกิจ

หมายถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบบริการสาธารณะทางอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อการแสวงหารายได้ ต้องสามารถเลี้ยงตัวเองจากการดำเนินงานเชิงพาณิชย์ แต่ หากมีความจำเป็นต้องรับเงินงบประมาณสนับสนุนเป็นครั้งคราวหรือบางส่วน ในกรณีนี้รัฐก็ จัดสรรงบประมาณให้ในรูปแบบของเงินอุดหนุนซึ่งควรแยกจากการเก็บค่าบริการตามปกติของ รัฐวิสาหกิจนั้นๆ ให้ชัดเจน เป็นนิติบุคคลและมีความสัมพันธ์กับรัฐซึ่งประกอบด้วยรัฐจัดตั้ง ทุน เกินครึ่งเป็นของรัฐ รัฐมีอำนาจบริหารจัดการ (ผ่านการแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูง และการให้เงิน โยบาย) การลงทุนต้องขอความเห็นชอบจากรัฐและรายได้ต้องส่งคืนรัฐ บุคลากรมี สถานะเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ และมีวิธีดำเนินการไม่ใช้อำนาจฝ่ายเดียวเป็นหลัก แต่ใช้สัญญา ไม่ใช่กฎระเบียบของทางราชการ ในการบริหารการเงิน การบริหารงานและการบริหารบุคคล ยกเว้นรัฐวิสาหกิจที่ต้องใช้อำนาจพิเศษของรัฐ เช่น เวนคืน ปักเสา พาดสาย ต้องจัดตั้งโดยมี พระราชบัญญัติรองรับ รัฐวิสาหกิจ ที่ควบคุม กำกับ ดูแล ธุรกิจที่สนาจรธรรมชาติ มีดังนี้

3.3.1.2.1 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) (Tourism Authority of Thailand)

เป็นรัฐวิสาหกิจภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีภารกิจ ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่มที่ 96 ตอนที่ 72 วันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2522 จัดตั้ง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ขึ้น มีชื่อย่อว่า ททท.³⁷

³⁵ สำนักตรวจคนเข้าเมือง เข้าถึงได้จาก <http://www.immigration.go.th/>

³⁶ กรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ เข้าถึงได้จาก <http://www.consular.go.th/>

³⁷ วิกิพีเดีย เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย>

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้ง ดังต่อไปนี้

- 1) ส่งเสริมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ตลอดจนการประกอบอาชีพของคนไทยในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- 2) เผยแพร่ประเทศไทยในด้านความงามของธรรมชาติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา และ วิทยาการและเทคโนโลยี ตลอดจนกิจการอย่างอื่น อันจะเป็นการ ชักจูงให้มีการเดินทางท่องเที่ยว
- 3) อำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวอำนวยความสะดวก
- 4) ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความเป็นมิตรไมตรีระหว่าง ประชาชนและระหว่างประเทศโดยอาศัยการท่องเที่ยว
- 5) ริเริ่มให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยว และเพื่อพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้³⁸

- 1) ให้คำปรึกษา แนะนำ ร่วมมือและประสานงานกับส่วนราชการ องค์กรสถาบัน นิติบุคคลและเอกชน ทั้งภายในและภายนอก ราชอาณาจักร
- 2) ส่งเสริม ร่วมมือ หรือดำเนินการ ในการฝึกอบรมและให้การศึกษา วิชาการต่าง ๆ เพื่อสร้างบุคลากรให้ได้มาตรฐานและเพียงพอใน อุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- 3) ส่งเสริมการทัศนศึกษา
- 4) สำรวจและรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ จากส่วนราชการ องค์กร สถาบันนิติบุคคลและเอกชนผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อ ประโยชน์ในการจัดทำสถิติเกี่ยวกับ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- 5) สำรวจ กำหนดพื้นที่และสถานที่ที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและทรัพยากรทางการท่องเที่ยวต้องสงวนไว้เป็นของรัฐและให้อยู่ในความควบคุมดูแลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยให้จัดทำเป็นพระราชกฤษฎีกา
- 6) สำรวจ วางแผนและดำเนินการ จัดสร้าง ส่งเสริม อนุรักษ์ พื้นฟู บูรณะ หรือ พัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ตลอดจนทรัพยากรทางการท่องเที่ยวและคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ภายใต้บังคับกฎหมาย ว่าด้วยการนั้น ๆ

³⁸ พ.ร.บ. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 มาตรา 9

7) ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเท่าที่จำเป็นรวมตลอดถึง การลงทุนหรือร่วมทุนเพื่อเป็นการริเริ่มให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยว หรือพัฒนาปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว

8) กู้หรือยืมเงินภายในและภายนอกราชอาณาจักร

9) ให้กู้หรือให้ยืมเงิน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

10) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุนหรือร่วมทุน ในกิจการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

11) ถือกรรมสิทธิ์ หรือมีสิทธิครอบครองหรือมีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ สร้าง ซื่อจัดหาขาย จำหน่าย เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม รับจํานำ รับจํานอง ทำการแลกเปลี่ยนโอน รับโอน หรือดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินทั้งในและนอกราชอาณาจักร ตลอดจนรับทรัพย์สิน ที่มีผู้อุทิศให้

12) กระทำกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้ สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ปัจจุบันการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เตรียมความพร้อมเพื่อบุกตลาดอาเซียน โดยตั้งเป้าให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว โดยชูโครงการปฏิญญารักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หรือ 7 Green Concepts เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว เที่ยวอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งแนวคิดนี้ทำให้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย คว้รางวัล PATA GLOD AWARDS 2012 ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซียมาได้สำเร็จ³⁹

3.3.1.3 องค์กรมหาชน

หมายถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบบริการสาธารณะทางสังคมและวัฒนธรรม ไม่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร เป็นนิติบุคคลและมีความสัมพันธ์กับรัฐ รัฐจัดตั้ง ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐหรือสามารถเลี้ยงตัวเองได้ และรัฐมีอำนาจบริหารจัดการ การลงทุนต้องขอความเห็นชอบจากรัฐ บุคลากรมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ วิธีดำเนินการไม่ใช่อำนาจฝ่ายเดียวเป็นหลัก แต่ใช้สัญญา ไม่ใช่กฎระเบียบของทางราชการ องค์กรมหาชน ที่ควบคุม กำกับ ดูแล ธุรกิจทัศนกิจธรรมชาติ มีดังนี้

3.3.1.3.1 องค์กรบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน(อพท).

(Designated Areas for Sustainable Tourism Administration) DASTA

³⁹ วอยซ์ทีวี เข้าถึงได้จาก <http://news.voicetv.co.th/>

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน(อ.พ.ท.)⁴⁰ ซึ่งเป็นองค์การมหาชน(Public Organization) มีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในการประสานงานให้เกิดการบูรณาการการบริหารการพัฒนาพื้นที่ที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ทรงคุณค่า โดยมีความคล่องตัวและรวดเร็วในการดำเนินงานมากกว่าส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญในการบริหารการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจัดตั้งขึ้นตามความในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พ.ศ.2546 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอนที่ 49 ก ลงวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2546 และองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้เริ่มดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2546 มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) ประสานงานการบริหารจัดการการท่องเที่ยวระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ หรือได้รับมอบหมายให้บริหารจัดการการท่องเที่ยวไม่ว่าในระดับชาติ ระดับภูมิภาค หรือระดับท้องถิ่น

2) ประสานงานการใช้อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน ผังเมือง สิ่งแวดล้อมการท่องเที่ยว หรือการรักษาความสงบเรียบร้อย เพื่อบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนา และรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

4) ส่งเสริมการใช้ศักยภาพของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว

5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นของตน

6) ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนท้องถิ่นจัดให้มีการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

7) ส่งเสริมการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

8) ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการจ้างงาน

⁴⁰ องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน(อ.พ.ท.) เข้าถึงได้จาก <http://www.dasta.or.th>

และยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่แห่งท้องถิ่นให้ดีขึ้น

สำหรับ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีดังนี้

- 1) จัดทำและเสนอนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อคณะรัฐมนตรี
 - 2) กำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อให้ นโยบายและแผนยุทธศาสตร์บรรลุผล
 - 3) ให้คำแนะนำ เสนอแนะ และร่วมแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่พิเศษแต่ละแห่ง
 - 4) ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่พิเศษแต่ละแห่ง
 - 5) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการ ในกรณีมีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการประสานงานการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษ
 - 6) เสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหรือจัดสรรงบประมาณสำหรับการบริหารและการพัฒนาการท่องเที่ยว
 - 7) อนุมัติแผนการลงทุนและแผนการเงินขององค์การ
 - 8) ประกาศกำหนดพื้นที่พิเศษด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และเสนอรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาในพื้นที่พิเศษดังกล่าว
 - 9) ควบคุมดูแลการดำเนินงานและการบริหารงานทั่วไปขององค์การ ตลอดจนออกระเบียบข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ทรัพย์สินขององค์การ และสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นของผู้ปฏิบัติงาน ในองค์การ
 - 10) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นต่อเนื้อเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ
- โดยองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีปรัชญาการดำเนินงาน กล่าวคือ รักษาสมดุลใน 3 มิติ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม

ที่กล่าวมาแล้วนั้น อาจสรุปได้ว่าองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นหน่วยงานของประเทศไทยที่ประสานงานกับองค์กรของต่างประเทศที่เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้น การประชุมและความตกลงใดๆขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เช่น การทำปฏิญญา 10 ประการ เป็นเพียงความร่วมมือกันระหว่างประเทศ ไม่มีสถานะทางกฎหมายถึงขนาดเป็นสนธิสัญญา จึงไม่มีสภาพบังคับให้ประเทศไทยต้องปฏิบัติตาม กฎหมายภายในประเทศก็ไม่ต้องสอดคล้องกับปฏิญญานั้น ซึ่งมีผล

คือ หากรัฐไม่เล็งเห็นถึงความสำคัญ ไม่ดันให้เป็นวาระเร่งด่วน การพัฒนาจรรยาบรรณชาติในประเทศไทยก็อาจถูกลดความสำคัญลงไป

3.3.1.4 หน่วยงานของเอกชน

คือ หน่วยงานที่ไม่ใช่หน่วยงานภาครัฐ แต่มีวัตถุประสงค์รวมตัวกันเพื่อส่งเสริมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แม้หน่วยงานของเอกชนจะไม่มีอำนาจ หน้าที่บังคับใช้กฎหมายแก่ผู้ประกอบการธุรกิจพัฒนาจรรยาบรรณชาติ แต่ก็มีความเข้มแข็งในทางปฏิบัติ การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจได้ เช่น

3.3.1.4.1 สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(สทท.)

เกิดจากการรวมตัวของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภาคเอกชน ซึ่งได้เล็งเห็นถึงปัญหาว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมสำคัญที่นำรายได้เข้าสู่ประเทศ และมีหลายสาขา อันได้แก่ ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจภัตตาคาร สถานบริการ สถานที่ตากอากาศ ธุรกิจขายของที่ระลึกหรือสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว ในแต่ละสาขามีการรวมตัวเป็นสมาคม สมาพันธ์ต่างประกอบการ แต่ละสาขามีปัญหาของตนเอง ซึ่งจะทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวขาดการแก้ปัญหาและพัฒนาไปอย่างมีระบบและมีมาตรฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การประสานงานกับภาครัฐขาดความเป็นเอกภาพ จึงมีความประสงค์จะรวมตัวกัน เพื่อให้การประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเข้มแข็งขึ้น มีความเป็นเอกภาพ จึงรวมตัวจัดตั้งสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยขึ้น เพื่อเป็นกลไกที่ดีในการเป็นตัวแทนของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งหลาย อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการประสานงานอย่างมีระบบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าภาครัฐหรือเอกชน เสนอแนะแผนนโยบายที่สำคัญ ส่งเสริมให้มีระบบการรับรองคุณภาพ ระบบมาตรฐาน และระบบประกันคุณภาพของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการสำหรับนักท่องเที่ยว และส่งเสริมผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวให้ดำเนินการอย่างมีคุณภาพ และมีจรรยาบรรณเพื่อสร้างเสริมประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมประเภทนี้ ให้มีการพัฒนาก้าวหน้าสู่มาตรฐานสากลต่อไป

สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นองค์กรภาคเอกชน จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติ มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนดในพระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย พ.ศ.2544 ดังนี้

- 1) เป็นตัวแทนของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในด้านการประสานงานอย่างมีระบบ ระหว่างรัฐกับเอกชนด้วยกัน
- 2) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาการประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- 3) ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี สถานที่ท่องเที่ยว โบราณสถาน และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเอกลักษณ์ของความเป็นไทย

4) ส่งเสริมให้มีจรรยาบรรณอาชีพในการท่องเที่ยว

5) ส่งเสริมให้มีระบบการรับรองคุณภาพ ระบบมาตรฐาน และระบบประกันคุณภาพของธุรกิจที่เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการสำหรับนักท่องเที่ยว

6) ควบคุมดูแลให้สมาชิกผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวดำเนินการอย่างมีคุณภาพ มีคุณธรรม และมีจรรยาบรรณ

7) ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ทดลอง อบรม และเผยแพร่วิชาการและเทคโนโลยี เกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้แก่สมาชิก หรือจัดเป็นบริการบุคคลทั่วไป

8) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อสมาชิก และบุคคลทั่วไปทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ

9) เสนอความเห็นหรือให้คำปรึกษาต่อคณะรัฐมนตรีในเรื่องเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

10) ให้ความร่วมมือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ

11) คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของสมาชิกเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

12) ส่งเสริมให้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างสมาชิกด้วยกัน

13) ศึกษาและหาทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

14) ดำเนินกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว

15) ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

องค์กรนี้ถือเป็นองค์กรใหม่ของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภาคเอกชน การรวมตัวของภาคเอกชนดังกล่าวจะมีผลดีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ

1) ส่งเสริมผลักดันให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเกิดการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นสมาคม เพื่อจะได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกของสภา

2) สภาจะคอยควบคุมดูแลสมาชิกของสภาซึ่งเป็นผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวระหว่างกันเอง ให้ดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสภา เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ มีมาตรฐานที่ทัดเทียมระดับนานาชาติได้

3) สภาจะช่วยแก้ไขปัญหาด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะด้านธุรกิจ โรงแรม ด้านขนส่ง ฯลฯ ให้ไปในทิศทางเดียวกัน อันจะส่งผลต่อการค้า/การลงทุนและต่อประเทศในด้านบวก⁴¹

⁴¹ สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เข้าถึงได้จาก <http://www.thailandtourismcouncil.org>

4) ช่วยเสริมการทำงานของภาครัฐได้เป็นอย่างดี ทำให้เกิดความร่วมมือกับภาครัฐ สามารถเสนอแนะแนวนโยบายที่สำคัญด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มีการประสานงานที่ดี อันจะนำไปสู่ความเจริญด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้แก่ประเทศ

3.3.2 หน่วยงานระหว่างประเทศ

เป็นหน่วยงานที่มีสถานที่ทำการอยู่ต่างประเทศหรือมีตัวแทนอยู่ในประเทศไทย โดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว มีดังนี้

3.3.2.1 UNWTO(World Tourism Organization)

องค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO : World Tourism Organization⁴²) เป็นหน่วยงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ ของสหประชาชาติ เพื่อส่งเสริมให้การท่องเที่ยวในทั่วโลกเป็นการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบเป็นไปอย่างยั่งยืน (Sustainable) และเป็นการท่องเที่ยวในระดับสากลที่สามารถเข้าถึงได้ มีสมาชิก 155 ประเทศ

ประเทศไทยเป็นสมาชิกในองค์การการท่องเที่ยวโลก โดยเข้าเป็นภาคี(Admission) ในปี ค.ศ. 1996 การเข้าเป็นภาคีเช่นนี้ ถือว่าเป็นกฎหมายแล้ว เพราะ สนธิสัญญา ก็คือ กฎหมายสำหรับรัฐที่เป็นภาคี ที่จะต้องปฏิบัติตาม โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดกรอบกฎหมายและกฎระเบียบ (การจัดทำกฎหมาย) เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการจัดการการท่องเที่ยว การป้องกัน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และแหล่งข้อมูลทางวัฒนธรรม การอำนวยความสะดวกของการมีส่วนร่วมของ ภาคเอกชนและชุมชนท้องถิ่น ในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว สะท้อนให้เห็นถึง บทบาทและความรับผิดชอบ จากผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด ทำให้นักท่องเที่ยวทั้งระหว่างประเทศและท้องถิ่นได้รับสิทธิโดยสมบูรณ์และ ทำให้ได้สิทธิและหน้าที่ของการเข้ามามีส่วนร่วมในธุรกิจ ทั้งผู้ประกอบการ นำเข้าหรือส่งออกการท่องเที่ยว และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆในเรื่องการท่องเที่ยว

สำหรับระเบียบวิธีขององค์การการท่องเที่ยวโลก มีดังนี้

- 1) ระบุบทบาทของการออกกฎหมายในการพัฒนาการท่องเที่ยว
- 2) สร้างฉันทามติเพื่อให้การออกกฎหมายที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวสำเร็จ สำเร็จ
- 3) ความสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาแห่งชาติ
- 4) มีความสอดคล้องกับนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ
- 5) พิจารณาทบทวน ระเบียบข้อบังคับตามกฎหมายที่ใช้สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยว

ท่องเที่ยว

⁴² องค์การการท่องเที่ยวโลก เข้าถึงได้จาก <http://unwto.org/>

6) พิจารณาบทบาทของการจัดหมวดหมู่ของของแนวทางปฏิบัติที่จะมีผลกระทบต่อคุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่างๆที่มีอยู่ ซึ่งให้เห็นช่องโหว่และข้อจำกัด

7) ซึ่งให้เห็นถึงประเด็นข้อกฎหมายหลักสำคัญ

8) ซึ่งให้เห็นถึงกลุ่มผู้มีผลประโยชน์

9) ซึ่งให้เห็นถึงเครื่องมือทางกฎหมายที่มีอยู่ ว่ามีขอบเขตกว้างขวางเพียงไร

10) สร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพและทำให้มีความเป็นมืออาชีพและ

11) อำนาจความสะดวกให้เกิดการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว

12) ซึ่งให้เห็นบทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยงานของราชการทั้งในระดับส่วนกลางและระดับท้องถิ่น ในเรื่องการพัฒนากิจการท่องเที่ยว

13) จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ ในระดับภูมิภาค กับผู้มีผลประโยชน์เพื่อหาช่องโหว่และข้อจำกัดที่มีอยู่ในปัจจุบันในกฎหมายที่เกี่ยวกับการวางแผน การพัฒนา การจัดการ และการส่งเสริมการท่องเที่ยว บนพื้นฐานของสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น การจัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับด้านท่องเที่ยวสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน การจัดการ อย่างยั่งยืน และกฎข้อบังคับของอุตสาหกรรมการทัศนอาจร โดยกำหนดสิทธิและหน้าที่ของรัฐบาลในรูปของการคุ้มครองแหล่งธรรมชาติและวัฒนธรรม และการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยว สิทธิและหน้าที่ของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและสิทธิและหน้าที่ของผู้บริโภค

14) จัดการประชุมในระดับชาติ เพื่อจะเผยแพร่ร่างเกี่ยวกับกฎหมายการท่องเที่ยวต่อผู้มีผลประโยชน์ทั้งหมด เพื่อจะทำให้ได้รับเสียงตอบรับและการรับรอง

15) กำหนดการอนุวัติการ และแผนการอนุวัติการ สำหรับการบังคับใช้ กฎหมายว่าด้วยท่องเที่ยว

3.3.2.2 ยูเนสโก(UNESCO)

เป็นองค์การชำนาญพิเศษแห่งหนึ่งขององค์การสหประชาชาติ⁴³ ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2489 มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส สำนักงานยูเนสโกกรุงเทพฯ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2504 ต่อมาปี พ.ศ. 2544 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานเพื่อการศึกษาในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (UNESCO Asia and Pacific Regional Bureau for Education)

ยูเนสโก มีจุดมุ่งหมายสำคัญในการสร้างสรรค์สันติภาพโดยส่งเสริมความร่วมมือของนานาชาติทางการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมเพื่อให้ทั่วโลกเคารพ ในความยุติธรรม กฎหมาย สิทธิและเสรีภาพที่มนุษยพันธ์มีโดยไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ เพศ ภาษาหรือศาสนาอีกทั้งยังส่งเสริม

⁴³ ยูเนสโก เข้าถึงได้จาก <http://www.unesco.org/new/en/>

เสริมการสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมและการอนุรักษ์มรดกโลก ตามกฎบัตรสหประชาชาติ

ประเทศไทยเข้าเป็นรัฐสมาชิกขององค์การยูเนสโก เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2492 (ลำดับที่ 49) โดย ปัจจุบัน ยูเนสโกมีสมาชิกรวมทั้งสิ้น 193 ประเทศ

สำหรับปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจที่สนาจรธรรมชาติดีมีอยู่หลายประการ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายภาครัฐ ปัญหาเกี่ยวกับผู้มีสิทธิประกอบธุรกิจและมรดกเทศก์ ปัญหาเกี่ยวกับการเยียวยาความเสียหาย ปัญหาเกี่ยวกับบทลงโทษ เป็นต้น เมื่อเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ขึ้นมา จะ ได้มีการเตรียมพร้อมกับปัญหาที่จะตามมาซึ่งจะได้วิเคราะห์ในรายละเอียดในบทต่อไป